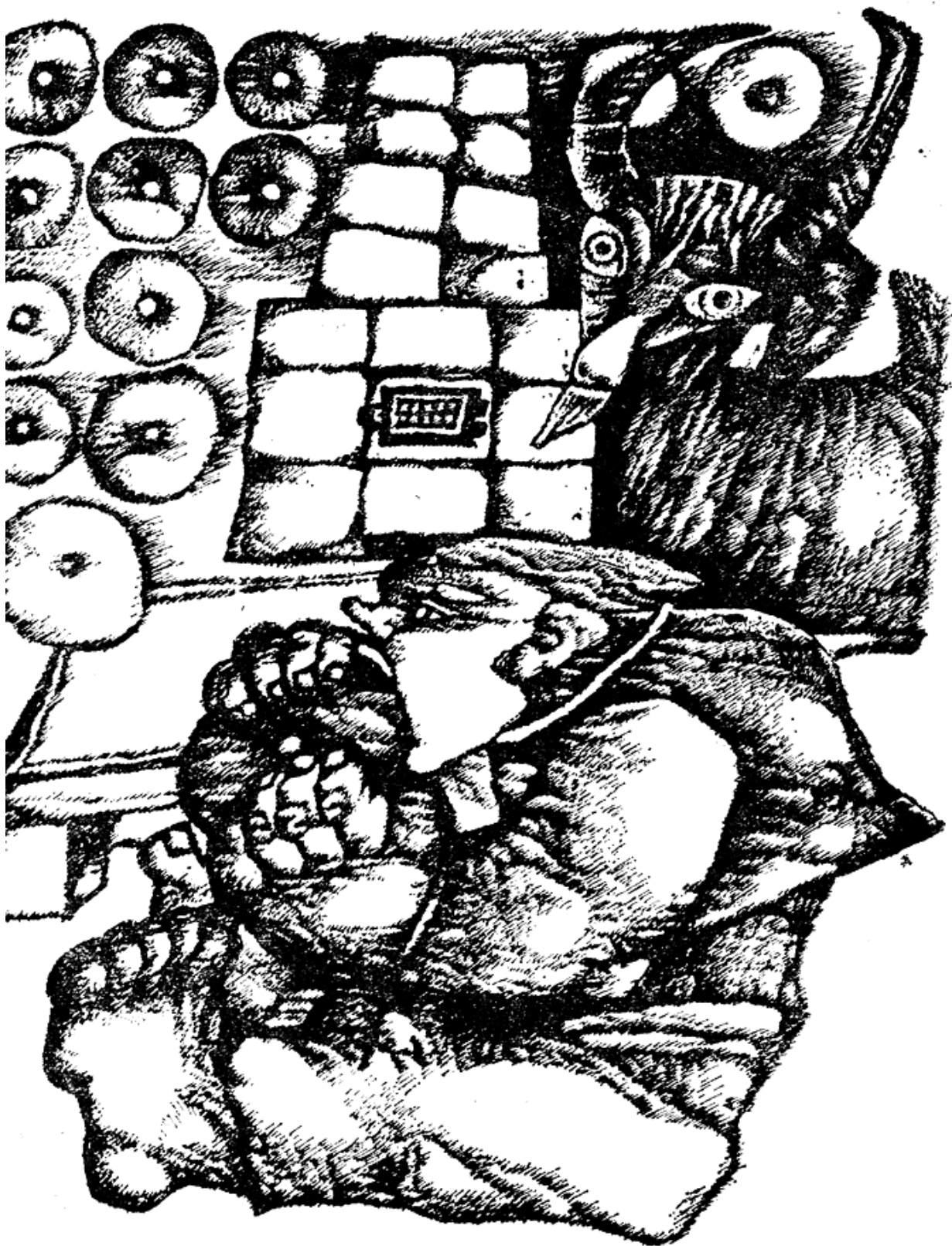

ГЕОРГИ РУСАФОВ В КОЗЯТА КЪЩУРКА

chitanka.info

Хей в онуй селце, дето сламените му колиби са се разпилели по отсрещните хълмове, като кози без стопанин, преди много години живял самотен аргатин. Няма си той нито невеста да му шета, нито къщичка да го подслони, нито куче, другар да му бъде. Лете броял сам звездите под откритото небе, а зиме зъззел с чуждия добитък по чуждите обори... Така той посрещнал и изпратил много лета, много зими. Накрая това тегло му додеяло и една утрин — като се пробудил измръзнал и целият скован от росата — сиромашът махнал ръка, решил:

— Видя се, че тука няма вече живот за мене, ще тръгна по белия свят да си търся щастието — нали за бездомника всеки кът под звездите е дом!

И още същия ден той се простил с родното си селце, па затепал с боси крака по прашните друмища на широкия свят... Вървял, вървял, едно горещо пладне хлътнал в голяма гъста гора. Поскитал из леса ден, мушкал се тук и там сред гъсталаците два дни, на четвъртия ден пред очите му се рейнала с цялата си прелест една дивно хубава поляна.

Застлана с тучен губер от мека трева, поляната от край до край била осеяна с пъстри цветя. Те дъхтели в маранята на лятното пладне тъй сладко, че на сиромаша чак главата се замаяла от мириса им. Между цветята лъкатушело като сребърно змийче бистроструйно поточе, което блъбукало в глухотата на горския покой неспирно и така омайно, че умореният пътник с мъка се удържал да не склони глава на брега му и хубавичко да се наспи.

Но от всичките прелести там сиромашът най-много се захласнал в къщурката, която се издигала сама-саменичка в средата на този дивен горски кът. Малка, бяла, светнала от чистота, тя примигвала срещу него с кръглите си прозорчета и сякаш го подканяла:

„Какво се бавиш още, човече, та не влезеш веднага в мене? Имам за уморени като тебе пътници и богата трапеза, и меко легло, и топла завивка!“

Затуй — помамен от нейната приветливост, съблазнен от покоя, който му обещавала след дългото бродене из гората — бедният човек, без много-много да му мисли, изтичал до чудната къщурка и влязъл в нея. Същия миг изгубил и ума и дума от това, което се разкрило вътре пред очите му.

До една вътрешните стени на къщичката били нагиздени не с картини и ковъори, както са натруфени стените на другите къщи, а само

с бели като сняг погачи. И загасналото в дъното на единствената ѝ стая огнище не приличало на другите хорски огнища, а цялото било иззидано от едри буци сирене. Диванът пък бил направен от жълто като слонова кост масло... Така всички вещи в този необикновен дом били измайсторени като че ли нарочно от най-различни лакомства, за да завъртят главата на гладен като него пътник.

Яде ли ти се, протегни ръце, откачи си от стената една погача, намажи я с масълцето на дивана, откърти си от огнището буца сирене, разтвори уста и да ти е сладко, душо гладна!...

Сиромахът така и направил. И нали през целия си живот бил виждал такива прелести само върху чуждите трапези, сега не усетил кога излапал половината погачи от стените и кога преполовил буците сирене, от които било направено огнището... Чак когато оставил без крака масленото диванче и пресушил до дъно делвата с мляко, която намерил под леглото, гладникът се сепнал:

— Зле ще си изпатя, ако стопаните на къщата ме намерят сега тука и видят какви поразии съм сторил в дома им. Затуй ще направя най-добре да се потуля някъде на скришно място, па сетне ще видя какво да правя по-нататък! — рекъл си пакостникът и побързал да се скрие на тавана.

Едва неканеният гост успял да се спотаи както трябва в скривалището си на тавана, и откъм гората изведнъж екнала дружна, звънка песен:

*Идем весели козици,
все отбор — отбор сестрици —
всички сме рогати,
всички сме брадати...
Хоп-трон!*

*Цял ден пасохме тревица,
пихме от ручей водица.
В къщи сладко ще поспим —
там от вълк не се боим...
Хоп-трон!*

Песничката всеки миг се чувала все по-близо до къщурката. И докато сиромашът да разбере какво става, вратата се разтворила с трясък и в стаичката нахълтали със смях и весело боричкане цяло стадо кози — до една рогати, до една брадати. Сити, безгрижни, те продължили да пеят дори вътре и все подскачали, все потропвали с копитцата си... Ала когато зърнали поразиите, които бил сторил в жилището им скритият на тавана гладник, козите се стъписали и започнали в надпревара да врещат:

— Кой е излапал половината от погачите по стените ни?

— Кой е разрушил бялото ни огнище?

— Кой е оставил без крака мекото ни диванче?

— Кой е изпил до капка млякото от делвата на нашите козлета?

Накрая тропнали яростно с копитца и викнали в един глас:

— Да намерим веднага, сестрици, злосторника и люто да го накажем!

Настръхнали от гняв, те се пръснали навред из стаята.

Надникнали във всяко потайно кътче.

Преобърнали всички съмнителни предмети.

Огледали всяка тъмна дупка.

Само на тавана нито една от тях не се досетила да погледне и така пакостникът останал неоткрит...

На сутринта козите — преди да излязат отново на паша — оставили една от тях в къщурката да пази дома.

— Па си отваряй очите на четири — поръчали й строго всички на излизане. — Че случи ли се, докато ни няма, нова пакост, ти ще си изпатиш!...

Щом останала самичка, пазачката легнала до вратата с лице към вътрешността на стаята и ококорила очи — мравка да се покаже вътре, ще я зърне. И скритият на тавана човек, който виждал през една пролука на скривалището си всичко, до пладне нито мръднал, нито гъкнал. Но като наближило обед, отново му се дояло бяла погача със сиренце и масълце, па започнал да мисли какво да стори, за да надхитри пазачката и да слезе незабелязан в стаята при лакомствата. Мислил, мислил, па решил:

— Ще се опитам да приспя рогатата хубавица, иначе може и да пукна за едното чудо от глад само на крачка от толкова много ядене!...

След туй вторачил през пролуката на скривалището си поглед към очите на пазачката и зашепнал властно, приспивно:

*Спете, заспете, оченца;
спи, заспи, козице!*

*Сънчо ще те отведе в горица,
да си похапнеш росна тревица,
да си сръбнеш студена водица.*

*Спете, заспете, оченца —
спи, заспи, козице!*

Пакостникът изрекъл това заклинание три пъти. Първия път козата с нищо не показала, че го е чула. Ала след втория път клепките ѝ натежали и започнали често-често да примигват. А когато зъглахнали за трети път последните приспивни слова, пазачката изведнъж клюмнала глава, затворила очи и заспала като мъртва. Тогава гладникът се смъкнал спокойно от тавана в стаята и отново взел да се разпорежда с останалите лакомства като със своя бащиния...

Привечер — щом се върнали от паша — козите още от вратата разбрали, че незнайният злосторник пак е шетал у дома им. И както се били закарвали сутринта, веднага се нахвърлили върху заспалата пазачка:

— Чакай да те научим така ли се пази дом, сънливке! — вреснали дружно те и коя къде свърне, започнали да мушкат сънливката с рогата си, да я блъскат с копита...

Накрая козата се събудила, дошла на себе си и като зърнала какво е станало, горко заплакала:

— Повярвайте ми, сестрички, не съм виновна!... Цялата сутрин си отварях очите на четири, но към пладне нещо така сладко забръмка над главата ми, някаква невидима ръка тъй нежно погали клепките ми, че не усетих кога съм заспала като мъртва!

Козите ѝ повярвали, престанали да я бъхтят. Сетне се скупчили в средата на стаята и започнали тихичко да се съвещават какво да направят, за да хванат незнайния злосторник. След дълго съвещание

решили на другия ден да оставят в дома за пазачка една от своите сестри, която имала три очи — и да приспи похитителят на храната им двете ѝ очи, нали третото ще остане будно!... А ситият пакостник в туй време спял безгрижно в скривалището си на тавана и не чул какво решили козите. Ето защо, когато се събудил на сутринта и видял през пролуката новата пазачка, отсякъл весело:

— Е-хе, не ме е вече страх от такива рогати пазачки — само да ѝ бръмна над главата, и тая брадата хубавица веднага ще заспи като къпано бебе!

И щом дошло пладне, неканеният гост на козята къщурка пак вторачил поглед в очите на пазачката, пак зашепнал над главата ѝ властно, приспивно:

*Спете, заспете, оченца,
спи, заспи, козице!...*

След като изрекъл така три пъти от край до край заклинанието си, двете очи на козата наистина се затворили. Но третото ѝ око — ах, третото ѝ око останало будно и когато сиромашът се смъкнал от тавана в стаята, пазачката го зърнала и вреснала, та гората екнала:

— Тичайте, сестрицииии, хванах крадеца!

Бързи като вятъра долетели другите кози. И още от вратата всички се втурнали яростно към изненадания бедняк — с насочени към него рога, с дигнати за удар копита. Бедният човек се видял в чудо, ударил на молба:

— Пощадете ме, сестрици-козици, оставете ме жив, за да изкупя вината си към вас, че хляба и масълцето ви без труд ядох и млекцето ви без заслуга пих!

Младите кози не давали и дума да се издума за пощада. Ала най-старата коза ги спряла:

— Потърпете малко, сестрици... Да накажем злосторника, можем и по-късно, няма къде да избяга! Затуй нека първен чуем с какво мисли да ни се отплати, с какво дело ще изкупи вината си!

След това се обърнала към разтреперания човек и го запитала:

— Е, кажи как мислиш да заслужиш прошката ни, дете без труд и заслуга изяде хляба, масълцето и сиренцето ни, та дори не пощади и

млякото на малките козлета?!

— Ами стопанин защитник мога да ви стана — отвърнал веднага сиромашът. — Беден човек съм, навикнал съм да работя — ще ви подреждам къщичката; пролет, лете и есен ще ви извеждам на паша, ще ви пазя въвн от вълците; а зиме, когато навън зафучат фъртуните, ще ви държа на топличко и ще ви храня с готова ярмица и дъхаво сладко сенце.

Това харесало на всички кози. И още същия ден те се побратимили със сиромаша и заживели заедно мирно и щастливо. Той се грижел за тях, пазел ги от горските хищници, набавял им зимовище. А те му се отплащали с млекцето си, от което трудолюбивият стопанин си правел масло, сирене и извара.

И ти знаеш, мое момче, че и до ден-днешен козите и козарят си живеят според отколешната им уговорка мирно и сговорно, един другиму си помагат...

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.